

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	7
SUNUŞ.....	9
ÖNSÖZ.....	11
İÇİNDEKİLER.....	13
KISALTMALAR CETVELİ.....	17
GİRİŞ.....	21

BİRİNCİ BÖLÜM ESAS SÖZLEŞME

I. GENEL OLARAK.....	31
II. TERMİNOLOJİ.....	32
III. ÖNEMİ VE İŞLEVLERİ.....	42
IV. TANIMI VE UNSURLARI.....	50
V. HUKUKİ NİTELİĞİ.....	55
A. Alman Hukukunda Esas Sözleşmenin Hukuki Niteliği.....	55
1. (Objektif) Norm Teorisi.....	64
2. Sözleşme Teorisi.....	67
3. Değiştirilmiş Norm Teorisi (Karma).....	70
B. İsviçre Hukukunda Esas Sözleşmenin Hukuki Niteliği.....	71
C. Türk Hukukunda Şirket Tüzel Kişilerinin Hukuki Niteliği.....	76
1. Farazi Kişilik Teorisi (İmtiyaz Teorisi).....	78
2. Gerçeklik Teorisi.....	80
3. Bir Amaca Özgülenmiş Malvarlığı Teorisi.....	82
4. Amaç Kişiliği Teorisi/ Soyutlama Teorisi.....	83
5. Tüzel Kişilere İlişkin Düzenlemelerin Hangi Teoriye Göre Yapıldığı Sorusu.....	83
6. Türk Hukukunda Esas Sözleşmenin Hukuki Niteliği.....	86
a. Kanun Koyucunun Görüşü.....	86
b. Doktrindeki Görüşler.....	87
c. Yargıtay'ın Görüşü.....	96
d. Görüşümüz.....	98
e. Görüşümüzün Temellendirilmesi.....	102
f. Anonim Şirketlerin Kuruluş Aşamalarına Göre Esas Sözleşme Kavramı.....	116
aa. İki veya Daha Fazla Ortaklı Anonim Şirketlerde.....	116
bb. Tek Ortaklı Anonim Şirketlerde.....	123

VI. ESAS SÖZLEŞME HÜKÜMLERİNİN TÜRLERİ.....	132
A. Genel Olarak.....	132
B. Gerçek Esas Sözleşme Hükümleri.....	135
C. Gerçek Olmayan Esas Sözleşme Hükümleri	140
D. Belirsiz Esas Sözleşme Hükümleri.....	155

İKİNCİ BÖLÜM EMREDİCİ HÜKÜMLER İLKESİ

I. GENEL OLARAK.....	165
II. ALMAN HUKUKUNDA.....	166
A. Emredici Hükümler İlkesi, Amacı ve Kapsamı.....	166
B. İlleden Sapma	183
C. İlkenin İşliğinde Tamamlama.....	189
D. İlkenin İhlali Halinde Uygulanacak Yaptırım ve Türleri	198
III. TÜRK HUKUKUNDA	203
A. Genel Olarak.....	203
B. İlkenin Amacı.....	204
C. İlkenin Yerindeligi Tartışması	206
D. İlkenin Düzenleme Şekli	214
E. İlleden Sapma	215
F. Tamamlayıcı Esas Sözleşme Hükümleri	222
G. İlkeye Aykırılığın Yaptırımı	230
1. Doktrindeki Görüşler	230
2. İlkeye Aykırılığın Yaptırımında Görüşümüz.....	233
a. Kuruluştaki/İlk Esas Sözleşmede	233
b. Değişiklik Sonrası Esas Sözleşmede	237

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YORUM

I. GENEL OLARAK.....	239
II. YORUMDA SÖZLEŞMELERİN YORUMUNA DAİR KURALLARI TERCİH ETMEMİZİN SEBEBİ.....	240
III. SÖZLEŞMELERDE (AKDİ) YORUM TEORİLERİ	255
A. İrade Teorisi (Willenstheorie).....	255
B. Beyan teorisi (Erklärungstheorie).....	256
C. Güven Teorisi (Vertrauenstheorie).....	257
IV. YORUM YÖNTEMLERİ	260
A. Genel Olarak.....	260
B. Lâfzî (Sözel-Semantik) Yorum.....	262
C. Sistemantik/Mantıksal Yorum	264

D. Tarihi Argüman.....	266
E. Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Argüman.....	268
F. Amaçsal (Gai/Teleolojik) Yorum.....	268
V. YORUM KISTASLARI	272
A. Geçmişe Dönük (extunc) Yorum Kuralı	273
B. Dürüstlüğe Dayalı Yorum İlkesi	274
C. Sistematik Yorum Kuralı	275
D. Lâfzî Yorum Yasağı Kuralı	277
E. Muğlâk İfadelerin Beyanda Bulunan Aleyhine Yorumlanması Kuralı (In dubio contra stipulatorem/Interpretatio contra proforentem)	279
F. Sözleşmenin Korunması Lehine Yorum Kuralı	283
G. Düzenleyici/Tamamlayıcı Kurallardan Sapan Anlaşmaların Dar Yorumlanması Kuralı	285
H. Şüpheli Halinde Borçlu Lehine Yorum Kuralı.....	285
I. Yanlış Belirtme (Açıklama) Zarar Vermez Kuralı.....	287
İ. Sözleşme Metnindeki Örneklerin Sınırlayıcı Anlamda Yorumlanması Kuralı	289
J. Vazgeçmeyi Konu Alan Hususların Dar Yorumlanması Kuralı.....	290
K. Örf ve Adetin/Teamülün İlgili Hükmün Yokluğunda Uygulanması Kuralı	290
L. İstisnaların Dar Yorumlanması Kuralı	291
M. Teleolojik Yorumun Daraltıcı (restriktiv) ve Genişletici (extensiv) Yönüyle Ele Alınması.....	293
N. Sürekli Borç İlişkilerinin Yorumunda Onun Uygulanmasının Göz Önünde Tutulması Kuralı	294
O. Genel Deyimlerin Sözleşmeyle Bağlantılı Olarak Yorumlanması Kuralı.....	296
Ö. Şekle Bağlı Sözleşmelere İlişkin Yorum Kuralları	297

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ESAS SÖZLEŞMENİN YORUMU

I. ESAS SÖZLEŞMENİN YORUMLANMASI MESELESİ	301
A. Yorum Anı.....	305
B. Yorum Metotları Arasındaki İlişki	306
C. İhtilafın Konusu ya da Taraflarına Göre Yorum	309
D. Yorumda Kullanılan Dil	311
II. ESAS SÖZLEŞMENİN YORUMLANMASI KRİTERLERİ	312
A. Genel Olarak.....	312
1. Alman Hukuku'nda Esas Sözleşmenin Yorumlanması	316
2. İsviçre Hukuku'nda Esas Sözleşmenin Yorumlanması	328
B. Tescilden Önceki Durum (Rechtslage vor Eintragung)	331
C. Tescilden Sonraki Durum (Rechtslage nach Eintragung).....	333

D. Dikkate Alınması Faydalı Olan Durumlar (Berichtigungsfahige Umstände).....	337
E. Esas Sözleşme Hükümlerinin Türlerinden Hareketle Yapılan Yorum	342
F. Tipolojiye Dayalı Yorum.....	346
1. Tipoloji Kavramı.....	346
2. Tipolojinin İşlevleri	352
3. Anonim Şirketlerde Tipoloji.....	364
4. Anonim Şirket Esas Sözleşmenin Yorumlanmasında Tipoloji.....	368
G. Anonim Şirketin Dinamik Yapısına Bağlı Olarak Yorum	371
III. ESAS SÖZLEŞMENİN YORUMLANMASI BAKIMINDAN KİŞİSEL	
KANAATLERİMİZ.....	374
A. Esas Sözleşmenin Yorumlanmasında Temel Hususlar	374
B. Esas Sözleşmenin Yorumlanmasında Hareket Noktası	377
C. Esas Sözleşmenin Yorumlanmasında Tespitlerimiz	393
1. Subjektif ile Objektif Yorumun Kesiştiği ve Ayrıldığı Noktalar	393
2. Esas Sözleşmenin Hukuki Niteliğinin Yorumdaki Yeri ve Önemi	406
3. Anonim Şirket Esas Sözleşmesinin Yorumlanmasında Şirketler Hukukuna Özgü Bir Düzenleme Meselesi.....	408
4. Anonim Şirket Esas Sözleşmesinin Yorumlanmasında Menfaat Çevrelerinin Önemi	411
D. Esas Sözleşmenin Yorumlanmasında Özel Durumlar	426
1. Esas Sözleşmenin Yorumlanmasında Pay Sahipleri Sözleşmesinin Yeri	426
2. Pay Devri ve Esas Sözleşme Değişikliğinin Esas Sözleşmenin Yorumlanmasına Etkisi	428
E. Esas Sözleşmenin Yorumlanmasında Güven Prensibinin Uygulama Alanı	437
F. Esas Sözleşmenin Yorumlanmasında Güven Prensibine Dair Örnekler	444
SONUÇ.....	463
KAYNAKÇA.....	477

KISALTMALAR CETVELİ

Abs	: Absatz (Fıkra)
ABGB	: Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch für Österreich vom 1. Juni 1811 (Avusturya Medeni Kanunu)
AktG	: Deutsches Aktiengesetz vom September 1965 (Alman Payscaleli Ortaklıklar Kanunu)
Art	: Artikel (Madde)
AT	: Avrupa Topluluğu
Batider	: Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
BetrVerfG	: Betriebsverfassungsgesetz (İşyerleri Anayasası)
BGB	: Deutsches Bürgerliches Gesetzbuch (Alman Medeni Kanunu)
BGE	: Amtliche Sammlung der Entscheidungen des Schweizerischen Bundesgerichts (İsviçre Federal Mahkemesi Kararı)
BGH	: Deutsches Bundesgerichtshof (Alman Federal Mahkemesi)
BGHZ	: Entscheidungen des Bundesgerichtshofes in Zivilsachen (Alman Federal Mahkemesi Kararı)
BIHE	: Schweizerisches Blätter für Handelsgerichtliche Entscheidungen
BIZÜR	: Blätter für Zürcherische Rechtsprechung
BK	: 22.04.1926 tarih ve 818 sayılı (Eski) Borçlar Kanunu
Bkz.	: Bakınız
BTHAE	: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü
C.	: Cilt
DnotZ	: Deutsche Notar-Zeitschrift
E.T.	: Erişim Tarihi

ff	: Folgende seite(n), (ve takip eden sayfa ve dipnot için)
FKK	: 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu
FusG	: Fusionsgesetz (2003), Bundesgesetz über Fusion, Spaltung, Umwandlung und Vermögensübertragung (İsviçre Birleşme, Bölünme, Tür Değişirme ve Malvarlığının Devri Kanunu)
GbmH	: Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Alman Limited Şirketi)
GbmHG	: (Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung) (Alman Limited Şirketler Kanunu)
GenG	: Gesetz betreffend die Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften (Alman Koooperatifler Kanunu)
GesKR	: Die Zeitschrift für Gesellschafts- und Kapitalmarktrecht (Zürich)
GİŞ	: Genel İşlem Şartları
GroßKAktG	: Großkommentar
GTB	: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
HD	: Hukuk Dairesi
HMK	: 12.01.2011 tarih ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
Hrsg	: Herausgeber (Editör)
İSY	: Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik
İÜHFM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
KK	: 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu
KKAktG	: Kölner Kommentar
m	: madde
MitbestG	: Gesetz über die Mitbestimmung der Arbeitnehmer (İşçinin Yönetime Katılması Hakkında Kanun)
MitbestErgG	: Wahlordnung zum Mitbestimmungsergänzungsgesetz

Montan- MitbestG	: Gesetz über die Mitbestimmung der Arbeitnehmer in den Aufsichtsräten und Vorständen der Unternehmen des Bergbaus und der Eisen und Stahl erzeugenden Industrie
N/Nr	: Nummer (Numara)
OR	: Bundesgesetz vom 30 März 1911 betreffend die Ergänzung des Schweizerischen Zivilgesetzbuches (Fünfter Teil: Obligationenrecht) (İsviçre Borçlar Kanunu)
Rn	: Randnummer
RG.	: Resmi Gazete
RGZ	: Amtliche Sammlung der Entscheidungen des Reichsgerichts in Zivilsachen (Alman İmparatorluk Mahkemesi'nin Hukuk Dairesi Kararları)
s.	: sayfa
Sa.	: Sayı
SerPK	: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
STB	: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
TAAD	: Türkiye Adalet Akademisi Dergisi
TB	: Ticaret Bakanlığı
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TBK	: 11.01.2001 tarih ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TK	: 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu
TMK	: 22.11.2001 tarih ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TSY	: Ticaret Sicili Yönetmeliği (RG 27.1.2013, 28541)
TTK	: 13.01.2001 tarih ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
TTSG	: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi
UGB	: Unternehmensgesetzbuch (Österreich), Bundesgesetz Über Besondere Zivilrechtliche Vorschriften Für Unternehmen (Avusturya İşletmeler Kanunu)

vb.	: ve benzeri
vd.	: ve devamı
WM	: Zeitschrift für Wirtschafts- und Bankrecht
Y.	: Yıl
YHGK	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
ZGB	: Schweizerisches Zivilgesetzbuch vom 10. Dezember 1907 (İsviçre Medeni Kanunu)
ZGR	: Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht
ZPO	: Zivilprozessordnung (Alman Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu)

GİRİŞ

KONUNUN TAKDİMİ, ÖNEMİ VE SINIRLANDIRILMASI

I. KONUNUN TAKDİMİ VE ÖNEMİ

Çalışmamızın konusunu, “Anonim Şirket Esas Sözleşmesinin Yorumlanması” oluşturmaktadır. Genelde ticaret hukuku, özelde şirketler hukuku bağlamında anonim şirket esas sözleşmesinin yorumlanması meselesi her zaman merak uyandırmıştır. Konuyla ilgili temel bir düzenleme olmaması da, çalışmanın ne denli karmaşık ve incelenmeye değer olduğunu gözler önüne sermektedir. Ayrıca Türk hukukunda konuyla ilgili doğrudan bir monografik eser kaleme alınmamış ise de, konuyu dolaylı bir şekilde ele alarak inceleyen iki doçentlik tezi¹, bir doktora tezi² ile bir makale³ vardır. Bu yüzden karşılaştırmalı hukuktan da faydalanılarak konunun geniş çerçevede ele alınması gerekmiştir.

Her ne kadar konuyla ilgili doğrudan bir düzenleme olmasa da yorumlamada, diyalektik anlayıştan hareket edilecektir. Bu bağlamda tez-antitez-sentez üçlemesinden faydalanılarak sistematik anlamda anonim şirketler hukukuna dair temel nitelikteki hükümler ile borçlar hukuku ve medeni hukukun yoruma dair temel hükümleri harmanlamaya çalışılacaktır.

Bu bağlamda, anonim şirket esas sözleşmesinin hüküm altına alındığı TTK m. 339, esas sözleşme hükümlerinin geçerliliğine dair

¹ Bunların arasında Prof. Dr. Mehmet Bahtiyar’ın “Anonim Ortaklık Anasözleşmesi” adlı eseri ile Prof. Dr. Metin İkizler’in adlı “Tüzel Kişilerin İlkeli Kişiliği Bu Uğurda Anastatünün Anlamı ve İşlevi” eseri sayılabilir.

² Prof. Dr. Gül Okutan’ın “Anonim Ortaklıklarda Pay sahipleri Sözleşmeleri” adlı eseri

³ Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu’nun “Anonim Ortaklık Anasözleşmesi ve Hukuki Niteliği” adlı makalesi

emredici hükümler ilkesinin yer aldığı TTK m. 340, esas sözleşme hükümlerinin üçüncü kişilere etkisini genel hatlarıyla düzenleyen şirketin tescili ve ilanı başlıklı TTK m. 354, tüzel kişilikten önceki ve sonraki durum arasındaki fark bağlamında yoğunlaşarak şirketin ve pay sahiplerinin sorumluluk sahasını belirleyen ve esas sözleşmenin konumunun değiştiği tüzel kişiliğin kazanılması başlıklı TTK m. 355, Kanunun uygulama alanını tespit eden ve normlar hiyerarşisi içerisinde ticari hükümlerden sonra gelen, yorumda başvurulacak temel kaynaklardan biri olan ticari örf ve adete dair TTK m. 1-2 hükmü öncelikle dikkate alınmalıdır.

Bunun yanı sıra, anonim şirket esas sözleşmesinin temelinde yatan sözleşme kavramının tanımı, kapsamı, içeriği ve buna bağlanan hüküm ve sonuçlar içerisinde konumuzu doğrudan ilgilendiren yorum meselesinin düzenlendiği TBK m. 1 vd. ve özellikle m. 19, ayrıca irade özerkliğinin esas sözleşmeye yansımalarının temelinde yatan TBK m. 26 vd. hükmü göz önünde bulundurulmalıdır.

TMK bağlamında hakimin anonim şirket esas sözleşmesi konusunda ortaya çıkan bir yorum uyuşmazlığında nasıl davranması gerektiğine dair rehber görevi gören TMK m. 1, esas sözleşmeyi imzalayanların iradesinin yorumlanmasında esas alınacak güven teorisinin temelinde yer alan dürüstlük ilkesinin kaynağı TMK m. 2, TTK ile TMK ve hatta TBK arasındaki ilişkinin kurulması ve birbirlerine yaptıkları yollamanın hukuki bir zemin kazandığı genel nitelikli hükümler başlıklı TMK m. 5 ve anonim şirketlerin tüzel kişilik yapısı altında dernekler hukukunun önemli bir yere sahip olduğundan TMK m. 56 vd. hükmü⁴ dikkate alınmalıdır.

Yukarıda yer verilen kanunlar ile ilgili maddelerin çoğaltılması mümkündür. Çünkü yorum uyuşmazlığının kapsamı, esas sözleşmenin içeriğine göre çeşitli şekillerde karşımıza çıkabilir.

⁴ Aslında burada TTK m.126 hükmünün asıl başvuru kaynağını teşkil ettiğini söylemek gerekir. Buna göre; *“Her şirket türüne özgü hükümler saklı kalmak şartıyla, Türk Medenî Kanununun tüzel kişilere ilişkin genel hükümleri ile bu Kısımda hüküm bulunmayan hususlarda Türk Borçlar Kanununun adı şirkete dair hükümleri her şirket türünün niteliğine uygun olduğu oranda, ticaret şirketleri hakkında da uygulanır.”*

Anonim şirket esas sözleşmesi, her hukuk metni gibi daima yoruma muhtaçtır⁵.

Esas sözleşme bizi, bir kişinin ya kişilerin kendi benliğinden ya da benliklerinden hareketle oluşturduğu öz fikirlerin açığa vurulması gerçeğiyle baş başa bırakır. Nitekim konumuz genel hatlarıyla yorum olduğundan, bu gerçeklik karşısında sübjektif yorum ile objektif yorum arasında bir tercih yapılmasının gerekip gerekmediği de incelenmelidir. Bu inceleme, hukukta tarafsız olma ilkesi çerçevesinde ve hatta varılan sonucun birisinin lehine diğerinin her zaman aleyhine sonuç doğuracak nitelikte olmaması gerekliliğine dikkat ederek yapılmalıdır. Gerçekten de yorum konusu şahsi düşünceleri içerisinde barındırmaktadır. Ayrıca esas sözleşmeye dair yorum uyuşmazlıklarında TMK m. 4 bağlamında hakim kendisini, takdir yetkisini en geniş çerçevede kullanacağı bir konumda bulacaktır. Bu sebeplerden ötürü, yorum uyuşmazlığında genel geçer nitelikli kabullere varılması kaçınılmazdır. Bunların yanı sıra konu soyut olduğundan somuta indirgeme çabası, anonim şirketler hukukunun özellikle temel ilkelerinden biri olan emredici hükümler ilkesini zedelememeli, onun kapsamını belirleyici nitelikte olmalıdır.

Genel hatlarıyla değindiğimiz yorum uyuşmazlığı meselesi, pay sahiplerinin esas sözleşmeyi özen göstermeyerek hazırlamalarından kaynaklanmaktadır. Çoğunlukla yeterli hukuk bilgisine sahip olmayan veyahut olmakla birlikte hiç sorun çıkmayacağı varsayılarak lafza önem verilmemesi yorum meselelerini daha çetrefilli hale getirmektedir. Nitekim esas sözleşmelerde, bir hak kaybına uğranılması sonucunda hukuki yaptırımlar öngörülmesi ya da buna benzer birtakım hukuki olmayan güvencelere yer verilmesi çözüm odaklı bir yaklaşımdan ziyade sorunların artmasına neden olmaktadır. Bu yüzden, her ne kadar tıp biliminin aksine hukuk pozitif bir bilim dalı olmasa da, önleyici tedbirler alınarak sorunlar azaltılmalı, sonrasında çözümlenmelerin yapılması kolaylaştırılmalıdır.

⁵ Anonim şirket esas sözleşmesinin yorumunun her uyuşmazlık açısından ortaya çıkabileceğini düşünmekteyiz. Çünkü en sarih gözükken metin bile yorumlanmaya muhtaçtır. Zira bizzatıhi sarahatin kendisi de yoruma açıktır. *Zaten 'sarih kurallar yorumlanamaz' görüşünün terk edildiği yönünde bkz. Rona Serozan, Medeni Hukuk (Genel Bölüm/Kişiler Hukuku), Vedat Kitapçılık, 7. Bası, İstanbul 2017, s.136.*

Çalışmamızda, anonim şirket esas sözleşmesinin yorumlanması konusunda doktrin tarafından irdelenmemiş konulardaki teorik tartışmalara derinlenmesine girilmesi ve bu açıdan uygulamaya ışık tutulması amaçlanmıştır. Bunun için, yorum konusunda teoride yapılan ayrımların faydalı olup olmadığı tüm hukuk sistematiği göz önünde bulundurularak değerlendirilecektir. Bu değerlendirme ışığında, yorum konusunda bir çözüm arayışına girilerek inceleme yapılacaktır.

Anonim şirket esas sözleşmesi şirketin anayasası niteliğinde olduğundan, anonim şirkete dair hemen her türlü uyuşmazlıkta doğrudan ya da dolaylı olarak esas sözleşmeye başvurulmaktadır. Bu yüzden de konu her zaman güncelliğini muhafaza etmektedir. Hatta bu güncellik, yeni tartışmaları, uyuşmazlıkların ortaya çıkış şekillerinin değişiklik göstermesi sebebiyle daha da alevlendirmektedir.

Anonim şirket esas sözleşmesi tam iki tarafa borç yükleyen sözleşmelerden edim ilişkisi yönünden ayrılır. Bununla birlikte, borç doğurucu nitelikte bir sözleşmede tarafların karşılıklı hak ve borçları ile üçüncü kişilerin bu nispiyet ilkesi karşısındaki durumu, anonim şirket esas sözleşmesinde şirket ile üçüncü kişiler arasındaki ilişkiye paralellik arz etmektedir. Hatta bu paralellik, anonim şirket esas sözleşmesinin iltihaki nitelikte olması hasebiyle genel işlem şartlarına da sirayet etmektedir. Her ne kadar bu benzerlik taraflar, konu, içerik, şekil ve tabi olunan hükümler bakımından farklılık arz etse de temel bazı unsurların önemi göz ardı edilememektedir. Nitekim konunun detaylı bir şekilde incelenmesi sırasında sözleşmelerden ve genel işlem şartlarından faydalanılacaktır.

Anonim şirket esas sözleşmesinin TTK m. 340 hükmü ile tek tipleştirilmesi gündeme gelmektedir. Oysaki piyasada farklı nitelikte geniş bir yelpazeye sahip çok sayıda anonim şirketin yer alması, TTK m. 340 hükmünü bu yönüyle işlevsiz hale getirmektedir. Çünkü esas sözleşme bir irade ürünüdür. Bu irade, kanuni sınırlar çerçevesinde tercihini istediği yönde ve şekilde kullanma yetkisine sahiptir. Bu yetkinin kaynağı ise irade özerkligidir. Her ne kadar bu yetki, emredici hükümlerle çevrilmiş kalıplara sokulmaya çalışılsa

da, bu yetkiden kaynaklı hareket serbestisi önlenememektedir. Bu sebep dışında, şahsi mülahazalar sebebiyle de somut durumlarda çok farklı olasılıklarla karşılaşılabılır. Nitekim beşeri faktörler, yorum konusunun anonim şirketler hukukunda ne kadar geniş yelpazede hukuki sorunlara yol açabileceğini ve bundan ötürü konunun ne kadar araştırmaya değer olduğunu göstermektedir.

Anonim şirketin anayasası için 6762 sayılı TTK m. 279 hükmü '*esas mukavele*' ibaresini kullanırken, 6102 sayılı TTK m. 339 hükmü '*esas sözleşme*' ibaresini kullanmayı tercih etmiştir. Türkçeleştirilmiş haliyle kullanılan bu ibare dışında anonim şirketlerde tedrici kuruluşun kaldırılması ve emredici hükümler ilkesinin kabulü esas sözleşme açısından yaşanan temel değişikliklerdendir.

Anonim şirket esas sözleşmesinin içeriği⁶, TTK m. 339/2'de on iki bent halinde sayılmış ise de bu maddenin hatalı olduğunu belirtmek gerekir⁷. Çünkü esas sözleşmeye burada belirtilen hususların hepsinin yazılması zorunlu değildir. Hatta burada belirtilen konular dışında esas sözleşmeye başka hususlar da yazılabilir⁸. Gerçekten de TK m. 279'daki gibi, buradaki sayımın sınırlı sayıda olmadığını ve her bir maddenin zorunluluk arz etmediğini belirtmek gerekir. Aksi düşünce bizi yanlış sonuçlara götürür. Bu yüzden esas sözleşmeye konulacak hükümler bakımından bir ayrıma gidilmelidir. Bu ayrıma göre; esas sözleşmede zorunlu içeriğe dair hususlar, öngörülmeleri şartıyla esas sözleşmede bulunması gerekli hususlar

⁶ 6762 sayılı Kanun döneminde anonim şirket esas sözleşmesine yazılması gerekli ve mümkün unsurlar hakkında ayrıntılı değerlendirmeler için bkz. Hayri **Domaniç**, "*Anonim Şirket Ana Mukavelelerine Yazılması Gerekli ve Mümkün Unsurlar*", Ord. Prof. Dr. Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul Üniversitesi 2497 Nolu Yayını, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1978, s. 309 vd.; Mehmet **Bahtiyar**, Anonim Ortaklık Anasözleşmesi, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2001, s. 99 vd.

⁷ Mehmet **Bahtiyar**, Ortaklıklar Hukuku (Kısa Karşılaştırma ve Değerlendirmeler, Dersler-Soru Örnekleri), Beta Yayıncılık, Güncellenmiş 14. Bası, İstanbul 2020, s. 128; Mehmet **Bahtiyar**, "*6102 sayılı TTK'da Anonim Şirketin Kuruluşu*", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 9, Seçkin Yayınevi, Ankara 2014, s. 16.

⁸ **Bahtiyar**, Ortaklıklar Hukuku, s. 128; **Bahtiyar**, Kuruluş, s. 16-17.

ve esas sözleşmede öngörülebilecek ihtiyari nitelikte hükümler şeklinde üç türlü hüküm⁹ vardır¹⁰.

Bunlardan; şirketin ticaret unvanı ile merkezin bulunacağı yer, esaslı noktaları belirtilmiş ve tanımlanmış işletme konusu, şirketin sermayesi ile her payın itibari değeri ile bunların ödenmesinin şekil ve şartları, pay senetlerinin nama veya hamiline yazılı olacakları, yönetim kurulu üyelerinin sayıları, bu kişilerden adına imza atmaya yetkili olanlar ve ilk yönetim kurulu üyelerinin kimler olduğu, genel kurulların toplantıya ne şekilde çağrılacakları, şirkete ait ilanların nasıl yapılacağı, pay sahiplerinin taahhüt ettiği sermaye paylarının tür ve miktarları, şirketin hesap dönemi esas sözleşmenin zorunlu içeriğine dair unsurlardandır¹¹.

Özellikli kuruluşla ilgili olarak nakit dışı sermaye taahhütleri varsa bunların değerleri ile bunlar karşılığında verilecek payların miktarı, bir işletme veya ayın devir alınması söz konusu olduğu takdirde bunların bedeli vb. esas sözleşmede öngörülmesi halinde geçerli olan hükümlerdir. Kuruluş harici hususlarla ilgili olarak ise, şirket bir süre ile sınırlandırılmışsa bu süre, birden fazla paya sahip olanlara tanınacak oy sayısının sınırlandırılması, yönetim kurulu üyelerinin görev süreleri ve tekrar seçilmeleri yasağı, yönetim yetkilerinin devri, temsilde çift imza kuralının aksinin öngörülmesi, imtiyazlı pay yaratılması, kayıtlı sermaye sisteminin kabul edilmesi, nama yazılı payların devrinde şirketin onayı veya devrin sınırlandırılması

⁹ *İsviçre hukuku açısından 1991 Revizyon öncesi dönemde esas sözleşmeye konulacak hükümlerin ayrımı için bkz. A. Siegwart, Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, V. Band, Das Obligationrecht, 5. Teil : Die Aktiengesellschaft, Schulthess, Zurich 1945, Art 626, N. 3 vd., s. 203 vd. 04.10.1991 tarihli Revizyon ile 01.07.1991 tarihinde yürürlüğe giren OR Art. 626 hükmünde zorunlu statü hükümleri ile Art. 627 hükmünde ise şarta bağlı (statüde öngörülmesi halinde bağlayıcı) statü hükümleri düzenlenmiştir. Konuyla ilgili ayrıntılı açıklamalar için bkz. Conradin Cramer, Die Aktiengesellschaft, Allgemeine Bestimmungen, Art. 620-659b OR, Zürcher Kommentar, 2., völlig neu bearbeitete Auflage, 2016, Art.626, N. 14 ff., s. 657 ff. Ve Art. 627, N. 1 ff., s. 682 ff.*

¹⁰ *Limited şirketlerdeki sınıflandırmadan hareketle bkz. Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, s. 128 ve 129; Bahtiyar, Kuruluş, s. 17 ve 20 vd.*

¹¹ *Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, s. 132 vd.*

rılması, kanunda bulunmayan bir sona erme nedeninin kararlaştırılması esas sözleşmede öngörülmesi hâlinde geçerli olan hususlar arasında gösterilebilir¹².

Esas sözleşmede hüküm veya genel kurul kararı varsa primli pay senedi çıkarma, yönetim kurulu başkan veya başkan vekilinin yönetim kurulu kararı veya esas sözleşmede hüküm olması şartıyla genel kurul kararıyla seçilebilmesi, yönetim kurulu üyelerine tutarı esas sözleşme veya genel kurul kararıyla belirlenmek şartıyla huzur hakkı, ücret, prim veya yıllık kardan pay ödenmesi, tasfiye memurlarının esas sözleşme veya genel kurul kararıyla atanabileceği hususu esas sözleşmenin ihtiyari içeriğini oluşturur¹³.

Esas sözleşmeye yazılabilecek hususlar, sayma yoluyla belirlenmediği ve Kanun'un belirli yerlerine serpiştirildiği için geniş bir içeriğe sahiptir. Bu içerik açısından esas sözleşme, şirketin kuruluşundan sona ermesine kadar tüm hususlarda önem arz edebilecek temel bir belge niteliğindedir¹⁴. Haliyle esas sözleşme yalnızca şirket ile kurucu pay sahipleri için önem arz etmez; bilakis üçüncü kişiler, şirket alacaklıları, gelecekteki pay sahipleri ve hatta kamu için de ayrı bir yere ve öneme sahiptir. Bu yüzden, esas sözleşmeyle ilgili ortaya çıkan bir uyuşmazlıkta hukuki meselenin çözümü, esas sözleşme hükmünün yorumlanmasını gerektirir. Bu noktada, doğru yorum metodu ile ortaya çıkan uyuşmazlık çözüme kavuşturulabilir.

Sonuç itibarıyla, anonim şirket esas sözleşmesi anonim şirkete dair hukuki uyuşmazlıkların çözümünde temel başvuru belgesidir.

II. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI

Konunun genişliği ve çalışmanın doktora tezi niteliğinde olması kapsamlı bir incelemeyi gerektirmiştir. Buna karşılık bazı konulara çalışmada yer verilmemiştir. Örneğin; esas sözleşmenin tamamlayıcı yorumu konusuna değinilmemiştir. Çünkü bu konu esas sözleşme-

¹² Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, s. 134 vd.

¹³ Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, s. 136-137.

¹⁴ Bahtiyar, Kuruluş, s. 16.

deki hukuki boşluğun doldurulması şeklinde ortaya çıkacağından ayrı bir araştırma konusu olmayı hak etmektedir.

Konunun bütün yönleriyle teorik ve uygulama bakımından ele alınması amaçlanmıştır. Bununla birlikte çalışmanın monografi olma özelliği birtakım sınırların çizilmesini kaçınılmaz hâle getirmiştir. Bu nedenle özellikle hukuk felsefesi bağlamında yorum teorilerine ve bu minvalde sözleşmenin yorumlanmasına dair derinlemesine yapılan tartışmalara değinilmemiştir. Konunun daha iyi anlaşılabilmesi ve yalnızca anonim şirket çerçevesinde değerlendirme yapılabilmesi amacıyla yorum meselesine konunun anlaşılmasına ışık tutacak derecede işaret edilmiştir. Ayrıca birçok özel vasıflara sahip şirket yalnızca anonim şirket şeklinde teşekkül edebildiğinden özellikle bankalar vb. kuruluşlara değinilmeksizin genel hatlarıyla şirket tipolojisine dair kısımda bu konuya ilişkin özellik arz eden durumlar irdelenmiştir.

Çalışma hazırlanırken Türk Ticaret Kanunu'nun anonim şirkete dair hükümleri esas alınmıştır. Ayrıca anonim şirket esas sözleşmesinin yorumlanması meselesinde teoriyle uygulamayı bütünleştiren yeknesak bir uygulamanın temellerinin atılması sağlanmaya çalışılmıştır.

Bu çalışma, giriş ve sonuç kısımları hariç olmak üzere, toplam dört bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde esas sözleşme hakkında genel bilgilere yer verilmiştir. Bu bağlamda, esas sözleşme hakkındaki kavram terminolojisi, esas sözleşmenin işlevi ve etkileri ile tanımı ve unsurları, hukuki niteliği, çok ortaklı ve tek ortaklı anonim şirketler bakımından esas sözleşmeye atfedilen önem, esas sözleşme hükümlerinin türleri ele alınmıştır. Belirttiğimiz hususlar, yorumda hangi yolun izleneceğine ışık tutabilecek bilgiler olup üzerinde durulmayı hak eden konulardır. Özellikle karşılaştırmalı hukuk bağlamında ele alınan esas sözleşmenin hukuki niteliği konusundaki farklı görüşler teori ve pratikte büyük bir öneme sahiptir. Esas sözleşme hükümlerinin türlerinin gerçek-gerçek olmayan şeklinde bir ayrıma tabi tutulması da esas sözleşmenin yorumlanmasında bir kriter olarak karşımıza çıkmaktadır. Zaten yapılan bu tasnifleri bilmeden ne esas sözleşme hakkında bilgi sahi-

bi olunabilir ne de esas sözleşmenin yorumlanması meselesinde bir çözüm yolu bulunabilir. Ayrıca esas sözleşmenin işlevi ve etkileri, esas sözleşmenin yorumuna katkı sağlayacağından bu bölümde ele alınması gerekmiştir. Çünkü esas sözleşmenin anonim şirketin anayasası niteliğinde olması onu özel kılmaktadır. Nitekim esas sözleşme, sözleşmenin aksine yalnızca tarafları bağlamamaktadır. Bu özellik, üçüncü kişileri de etkileyen, tescile tabi olan esas sözleşme hükümlerinin ayrı bir yere ve öneme sahip olması sonucunu beraberinde getirmektedir. Diğer bir deyişle, esas sözleşme etki alanı bakımından sözleşmenin aksine, sanıldığından daha fazla alana hukuken ve ekonomik bazda sirayet etmektedir. Bu gerçeğin de esas sözleşmenin yorumlanması meselesinde göz önünde tutularak menfaat dengesinin doğru tesisi icap eder.

Çalışmanın ikinci bölümü, yoruma tabi esas sözleşme hükümlerinin geçerli olup olmamasına ayrılmıştır. Çünkü geçerliliği tartışma konusu olan bir esas sözleşme hükmünün yorumundan bahsedilemez. Bu bağlamda, sözleşmelerde geçerli olan hukuka aykırılık hâllerinden ziyade TTK m. 340 hükmü ile sözleşme özgürlüğü açısından yeni bir dönemin kapısını aralayan emredici hükümler ilkesi ışığında bir inceleme yapılmıştır. Her ne kadar emredici hükümler ilkesi doktrinde yeterince irdelenmiş olsa da çalışmanın önemi açısından karşılaştırmalı hukuktan daha fazla istifade edilerek ilkenin getiriliş amacı, önemi, kapsamı, yerindeliği ve sonuçları özgün bir bakış açısıyla ortaya konulmuştur. Bu sayede pedagojik ve kronolojik bir sistematığın takibi ile esas sözleşme hükümlerinin geçerli olmasından sonra yorumundan bahsedilebilecektir. Aksi halde yorumdan hiç söz edilmeden, geçerli olmayan bir esas sözleşme hükmüne dayanılarak hak talebinde bulunulmasının önü kesilmiş olacaktır.

Çalışmanın üçüncü bölümünde, esas sözleşmenin yorumlanmasından önce yorum kavramı, teorileri, yöntemleri ve kıstasları incelenerek esas sözleşmenin niteliğine uygun düştüğü ölçüde yorumlanması meselesine bir giriş yapılmıştır. Böylelikle genel yorum kuralları ile esas sözleşmesinin yorumlanması arasındaki bağlantı da kurulmuş olmaktadır.

Çalışmanın dördüncü bölümü ise, geçerli bir esas sözleşme hükmünün yorumlanmasıdır. Esas sözleşme bir iradedir. Çalışmada, bu kavramdan yola çıkılarak anonim şirket esas sözleşmesinin yorumlanması gerekmiştir. Bu tespitte bulunurken karşılaştırmalı hukukta yer alan tüm görüşlere yer verilerek bu görüşler çerçevesinde ileri sürdüğümüz gerekçeler ışığında özgün bir görüş ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu görüşlerin detayına inilerek, eleştirilmesi gereken yerler üzerinden görüşümüz temellendirilmiştir. Bu bağlamda hukuki mütalaalar ve yargı kararları bağlamında ortaya çıkan somut uyumsuzluklar ortaya atılan görüşlerin değerlendirilmesine katkı sağlamıştır.

Çalışmamız sırasında vardığımız kanaatler ise toplu halde sonuç kısmında yerini almıştır.

KAYNAKÇA

- Akdağ Güney**, Necla, Anonim Şirketlerde Kuruluş, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014, (**Akdağ Güney**, Kuruluş, s.)
- Akipek**, Jale Türk Medeni Hukuku, Birinci Cilt (Başlangıç Hükümleri-Şahsın Hukuku), İstiklal Matbaası, Ankara 1961; (**Akipek**, s.)
- Akipek Jale / Akıntürk Turgut / Ateş Karaman** Derya, 6098 Sayılı Yeni Borçlar Kanunu'na Uyarlanmış Türk Medeni Hukuku (Başlangıç Hükümleri- Kişiler Hukuku), Beta Yayınları, Birinci Cilt, Yenilenmiş 9. Bası, İstanbul 2012; (**Akipek, Akıntürk ve Ateş Karaman**, s.)
- Aksoy Dursun**, Sanem, "Borçlar Hukukunda "Falsa Demonstratio Non Nocet (Yanlış Niteleme Zarar Vermez)" Kuralının Uygulanması", İstanbul Hukuk Mecmuası, 76(1), İstanbul 2018; (**Aksoy Dursun**, Meram, s.)
- Akünel**, Teoman, Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, Beta Yayınları, İstanbul 1995; (**Akünel**, s.)
- Akyol**, Şener, Sözleşmenin Yorumu, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010; (**Akyol**, Yorum, s.)
- Akyol**, Şener, Medeni Hukukta Çelişki Yasağı (Prof. Dr. Feyzi N. Feyzioğlu'nun Anısına Armağan, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2007; (**Akyol**, Çelişki Yasağı, s.)
- Alper**, Gizem, Türk Özel Hukukunda Ultra Vires İlkesi (Anlamı ve Kapsamı), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013; (**Alper**, Ultra Vires, s.)
- Ansay**, Tuğrul Anonim Şirketler Hukuku Dersleri, Sevinç Matbaası, Dördüncü Baskı, Ankara 1973; (**Ansay**, Anonim Şirketler, s.)
- Aral**, Vecdi, Hukuk ve Hukuk ve Hukuk Bilimi Üzerine, XII Levha Yayıncılık, 7. Baskı, İstanbul 2012; (**Aral**, Hukuk, s.)
- Arkan**, Sabih, Ticari İşletme Hukuku, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Son Değişikliklere Göre Hazırlanmış ve Genişletilmiş, Yirmi Dördüncü Bası, Ankara 2018.
- Arslanlı**, Halil, Anonim Şirketler II-III, Anonim şirketin Organizasyonu ve Tahviller, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1960.
- Ataay**, Aytekin, Medeni Hukukun Genel Teorisi, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Fakülteler Matbaası, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş Üçüncü Bası, İstanbul 1980; (**Ataay**, s.).

- Atamer**, Yeşim, Sözleşme Özgürlüğünün Sınırlandırılması Sorunu Çerçevesinde Genel İşlem Şartlarının Denetlenmesi, Beta Yayıncılık, 2. Bası, İstanbul 2011; (**Atamer**, Genel İşlem Şartları, s.)
- Atamer**, Yeşim, “Yeni Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Uyarınca Genel İşlem Koşullarının Denetlenmesi-TKHK M.6 VE TTK M.55F.1 (f) İLE KARŞILAŞTIRMALI OLARAK, Türk Hukukunda Genel İşlem Şartları Sempozyumu (Bildiriler-Tartışmalar)”, 8 Nisan 2011, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Sözkese Matbaacılık, Ankara 2011; (**Atamer**, Sempozyum, s.)
- Atamulu**, İsmail, Türk Borçlar Hukukunda Muvazaa, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- AÜHF Ticaret Hukuku ABD, Türk Ticaret Kanununun TTK Tasarısı Hakkında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı’na Hazırlanan Görüş**, Batider, Cilt XXIII, Sa. 2, Ankara 2005.
- Ayan** Mehmet ve **Ayan** Nurşen, Kişiler Hukuku, Mimoza Yayınları, Güncellenmiş 3. Baskı, Konya 2011; (**Ayan** ve **Ayan**, s.)
- Aydın**, Alihan, “Anonim Ortaklık Anasözleşmesinde Yönetim Kurulu Üye Sayısının Belirlenmesi”, İÜHFİM, C.LXXI, Sayı 2, 2013.
- Aydoğan**, Fatih, Tek Kişi Ortaklığı (Kavram ve Kurum Olarak Tek Ortaklı Şirket, Karşılaştırmalı Hukukta ve YTK’da Tek Kişi Ortaklığı, Tek Kişi Ortaklığının Kötüye Kullanılmasının Engellenmesi, Tek Kişi Anonim Ortaklığı, Tek Kişi Limited Ortaklığı) Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012; (**Aydoğan**, Tek Kişi Ortaklığı, s.)
- Ayhan Rıza / Çağlar Hayrettin / Özdamar** Mehmet, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Yetkin Yayınları, 2. Bası, Ankara 2020; (**Ayhan/Çağlar/Özdamar**, s.)
- Ayoğlu**, Tolga, Sermaye Şirketleri Özelinde Şirketler Hukuku Uyuşmazlıkların Çözümünde Tahkim, onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2018; (**Ayoğlu**, Tahkim, s.)
- Bahtiyar**, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku (Kısa Karşılaştırma ve Değerlendirmeler, Dersler-Soru Örnekleri), Beta Yayıncılık, Güncellenmiş 14. Bası, İstanbul 2020; (**Bahtiyar**, Ortaklıklar Hukuku, s.)
- Bahtiyar**, Mehmet, Ticari İşletme Hukuku (Ders Notları-Soru Örnekleri) Beta Yayıncılık, Güncellenmiş 20. Bası, İstanbul 2019.
- Bahtiyar**, Mehmet, “Anonim Şirketlerde Azınlık Oranlarının Anasözleşme ile Değiştirilmesi Sorunu”, Türk Ticaret Kanunu’nun 5. Yıl Sempozyumu, 8-10 Kasım 2017, Hakem Denetiminden Geçmiş Tebliğler Kitabı, Türkiye Adalet Akademisi, Ankara 2018; (**Bahtiyar**, Azınlık, s.)

- Bahtiyar**, Mehmet “6102 sayılı TTK’da Anonim Şirketin Kuruluşu”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 9, Seçkin Yayınevi, Ankara 2014; (**Bahtiyar**, Kuruluş, s.)
- Bahtiyar**, Mehmet, “Genel İşlem Koşullarına Karşı Tüketicilerin Korunması”, Makale 7, Makaleler I, Beta Yayıncılık, İstanbul 2008; (**Bahtiyar**, GİŞ, s.)
- Bahtiyar** Mehmet, Anonim Ortaklık Anasözleşmesi, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2001; (**Bahtiyar**, Anasözleşme, s.) .
- Bahtiyar**, Mehmet “Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nın Dili İle Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, TBB Dergisi, Sayı 61, 2005; (**Bahtiyar**, Tasarı, s.)
- Bak**, Jacek, Aktienrecht zwischen Markt und Staat (Eine ökonomische Kritik des Prinzips der Satzungsstrenge, Deutscher universitäts-Verlag, 2003; (**Bak**, Satzungsstrenge, s.)
- Baltalı**, Candemir, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunda Temsil Edilme İmtiyazı, onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2019, (**Baltalı**, Temsil Edilme, s.)
- Bamberger**, Heinz Georg/**Roth** Herbert, Beck’scher Online-Kommentar BGB, 37. Edition, Verlag C.H. Beck München 2015; (**Schwarz/Schöplin**, BeckOK BGB, Rn.)
- Barlas**, Nami Adi Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016; (**Barlas**, Adi Ortaklık, s.)
- Bartlome**, Fritz, Die Statuten der Aktiengesellschaft (Statuenentwurf, Statuten und Statutenänderungen), Inaugural Dissertatiton, Verlag Paul Haupt Bern 1949; (**Bartlome**, Statuten, s.)
- Battal**, Ahmet, “Ticaret Sicilinin Müsbet Fonksiyonunun ve Temsile İlişkin Sonuçlarının Dış Görünüş Teorisi Açısından İncelenmesi”, Batider, Cilt XIX, Sayı 1, Ankara 1997; (**Battal**, Dış Görünüş Teorisi, s.)
- Baudenbacher** Carl, **BaslerKommentar**, Obligationrecht II (Art.530-964 OR), HELBING LichtenhahnVerlag, 2012; (**Baudenbacher**, **BaslerORII**, Art 625, N.1, s.)
- Baumbach**, Adolf / **Hueck**, Alfred / **Hueck** Götz, Beck’sche Kurz Kommentar, Aktiengesetz, Band 23, 11. neubearbeitete Auflage, C.H. Beck’sche Verlagsbuchandlung München und Berlin 1961; (**Baumbach/Hueck/Hueck**, §1, s.)
- Baytaz**, Abdullah Batuhan, Kanunililik İlkesi Bağlamında Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Yorum, İstanbul Arşivi, onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2018; (**Baytaz**, s.)
- Bendfeld**, Heiner, Die Satzungsstrenge im Aktienrecht und ihre Bedeutung für Rechtssicherheit, Peter Lang, Berlin 1999; (**Bendfeld**, Satzungsstrenge, s.)

- Bickel**, Dietrich, Die Methoden der Auslegung Rechtsgeschäftlicher Erklärungen, N.G. Elwert Verlag Marburg, 1976; (**Bickel**, s.)
- Bilge**, Mehmet Emin, Ticaret Sicili, Beta Yayıncılık, İstanbul 1999; (**Bilge**, Ticaret Sicili, s.)
- Bozkurt**, Tamer, Anonim Şirketlerde Pay Devrinin Sınırlandırılması (Bağlam)- Die Vinkulierung-, onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2016; (**Bozkurt**, Bağlam, s.)
- Bozer Ali / Göle** Celal, Ticari İşletme Hukuku, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Güncellenmiş ve Genişletilmiş Üçüncü Bası, Ankara 2015.
- Böckli**, Peter, Schweizer Aktienrecht, Schulthess, Vierte, vollstandig neu bearbeitete Auflage, Basel 2009, §1 N. 55; (**Böckli**, Aktienrecht, §1, N.55, s.)
- Böckli**, Peter, “Aktienrechtsrevision: Die Zwangsjacke wird enger geschnürt”, GesKR, Dike Verlag AG, Zürich 2011 (**Böckli**, Zwangsjacke, s.)
- Buz** Vedat, Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar, Yetkin Yayınları, Ankara 2005; (**Buz**, s.)
- Bühler**, Christoph B. “Zwingendes Aktienrecht: Rechtfertigungsgründe und Alternativen” – Grundsätzliche Überlegungen zur Zukunft der Gestaltungsfreiheit im Schweizer Aktienrecht nach der Annahme der Volksinitiative <<gegen die Abzockerei >>, GesKR 4/2013; (**Bühler**, s.)
- Büren Roland/Stoffel** Walter A./ **Weber** Rolf H., Grundriss des Aktienrechts-Mit Berücksichtigung der laufende Revision, Schulthess 2011; (**Büren/Stoffel/Weber**, N.228 vd., s.)
- Cramer** Conradin, Die Aktiengesellschaft, Allgemeine Bestimmungen, Art. 620-659b OR, Zürcher Kommentar, 2., völlig neu bearbeitete Auflage, 2016.
- Coing**, Helmut “Zur Auslegung der Verträge von Personengesellschaften”, ZGR 4/1978; (**Coing**, Auslegung, s.)
- Çeker**, Mustafa, Anonim Ortaklıkta Oy Hakkı ve Kullanılması, BTHAE, Sözkese Matbaacılık, Ankara 2000.
- Dalcı Özdoğan**, Nurihan “Sözleşmenin Yorumunda Gerçek İradenin Tespiti”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı 1, 2017; (**Dalcı Özdoğan**, Gerçek İrade, s.)
- Demircioğlu**, Huriye Reyhan, Güven Esası Uyarınca Sözleşme Görüşmelerindeki Kusurlu Davranıştan Doğan Sorumluluk (Culpa In Contrahendo Sorumluluğu), Yetkin Yayınları, Ankara 2009.

- Deschenaux**, Henri, Schweizerisches Privatrecht, Herausgegeben von Max Gutzwiller, Einleitung und Personenrecht, Verlag von Helbing& Lichtenhann, Basel und Stuttgart 1967; (**Deschenaux**, Schweizerisches Privatrecht, s.)
- Doğan**, Beşir Fatih, 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununa göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri, Vedat Kitapçılık, 2. Baskı, İstanbul 2011.
- Doğan**, Murat, Vakıflarda Mal Varlığı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2000; (**Doğan**, Vakıf, s.)
- Domaniç**, Hayri “Anonim Şirket Ana Mukavelelerine Yazılması Gerekli ve Mümkün Unsurlar”, Ord. Prof. Dr. Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul Üniversitesi 2497 Nolu Yayını, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1978.
- Dural** Mustafa ve **Öğüz** Tufan, Türk Özel Hukuku, Kişiler Hukuku, Filiz Kitabevi, Cilt 2, İstanbul 2012; (**Dural** ve **Öğüz**, s.) .
- Duran**, Arif, Sermaye Şirketlerinde İnternet Sitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul 2013; (**Duran**, İnternet Sitesi, s.)
- Eminoğlu**, Cafer, Türk Ticaret Kanunu'nda Kurumsal Yönetim (Corporate Governance) XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2014; (**Eminoğlu**, Kurumsal Yönetim, s.)
- Eren**, Fikret, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınevi, 14. Baskı, Ankara 2012; (**Eren**, s.)
- Ergün**, Ömer, Medeni Hukuku Tüzel Kişilerinin Ehliyet Durumu, XII levha Yayıncılık, İstanbul 2010; (**Ergün**, Tüzel Kişi, s.)
- Ergüne**, Mehmet Serkan Vasiyetnamenin Yorumu, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2011; (**Ergüne**, Yorum, s.)
- Falcioglu**, Mete Özgür, “TTK'nun 1524. Maddesi İle Sermaye Şirketleri İçin Getirilen İnternet Sitesi Açma Zorunluluğu, Uygulama Alanı ve Yaptırımlar”, Prof. Dr. Belgin Erdoğan'a Armağan, DER Yayınları, İstanbul 2011; (**Falcioglu**, TTK m.1524, s.)
- Fleischer**, Holger, “Zur Auslegung von Gesellschaftsverträgen und Satzungen (Notizen aus rechtsdogmatischer und rechtsvergleichender Sicht)”, Gesellschafts- und Kapitalmarktrecht in Deutschland, Österreich und der Schweiz 2014, (Hans-Ueli Vogt, Holger Fleischer, and Susanne Kalss, eds. Mohr Siebeck, Max Planck Private Law Research Paper No. 15 /1; (**Fleischer**, Auslegung, s.)

- Fleischer**, Holger, *“Zur Auslegung von Gesellschaftsverträgen und Satzungen”*, Der Betrieb, Heft 26/27, 2013; (**Fleischer**, DB, s.)
- Fleischer**, Holger, *“Die Auslegung von Gesellschaftsstatuten: Rechtsstand in der Schweiz und rechtsvergleichende Perspektiven”*, GesKR 2013, S.508-522; (**Fleischer**, GesKR, S. 508,)
- Flume**, Werner, Die Juristische Person, Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, Erster Band, Zweiter Teil, Die Juristische Person, Springer 1983; (**Flume**, Die Juristische Person, § 9 I, s.)
- Flume**, Werner, Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, Zweiter Band, Das Rechtsgeschäft, Zweiter, überarbeitete Auflage, Springer 1975.
- Forstmoser** Peter / **Meier-Hayoz** Arthur / **Nobel** Peter, Schweizerisches Aktienrecht, Verlag Stämpfli+Cie AG Bern 1996; (**Forstmoser/Meier-Hayoz/Nobel**, §, N.) .
- Forstmoser** Peter / **Kühler** Marcel, *“Aktionärsbindungsverträge (Rechtliche Grundlagen und Umsetzung in der Praxis)”*, Schulthess Juristische Medien AG, 2015.
- Frey**, Martin, Statutarische Drittrechte im Schweizerischen Aktienrecht, Juris Druck+ Verlag Zürich, 1979; (**Frey**, Statutarische Drittrechte, s.) .
- Friedewald**, Rolf, Die personalistische Aktiengesellschaft, Abhandlungen zum deutschen und europäischen Handels- und Wirtschaftsrecht Carl Heymann Verlag KG, Bonn 1990; (**Friedewald**, Personalistische Aktiengesellschaft, s.)
- Frodermann** Jürgen / **Jannott** Dirk, Handbuch des Aktienrechts, C.F. Müller, 9. Neu bearbeitete Auflage, Heidelberg 2017.
- Gessler**, Ernst, *“Bedeutung und Auslegung des §23 Abs. 5 AktG”*, Festschrift für Martin Luther Zum 70. Geburtstag, Verlag C.H. Beck, München 1976; (**Gessler**, §23 Abs. 5 AktG, s.)
- Gessler**, Ernst, *“Nichtigkeit von Hauptversammlungsbeschlüssen und Satzungsbestimmungen”* (§§ 241 Nr. 3, 23 Abs. 5 AktG, § 25 MitbestG 1976), ZGR 4/ 1980; (**Gessler**, ZGR 1980, s.)
- Goette** Wulf / **Habersack** Mathias / **Kalss** Susanne, Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Verlag C.H. Beck München 2016, 4. Auflage; (**MükoAktG**, AktG §, Rn.)
- Gözler**, Kemal, Hukukun Genel Teorisine Giriş, US-A Yayıncılık, Ankara 1998; (www. anayasa.gen.tr.) (E.T. 06.08.2019).
- Grunewald**, Barbara, *“Die Auslegung von Gesellschaftsverträgen und Satzungen”*, ZGR 1995; (**Grunewald**, Auslegung, s.)

- Haberer**, Thomas, Zwingendes Kapitalgesellschaftsrecht- Rechtfertigung und Grenzen-, Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, Wien 2009; (**Haberer**, Zwingendes Kapitalgesellschaftsrecht, s.)
- Hacımahmutoğlu**, Sibel, AT ve Türk Hukukunda Anonim Ortaklığın Karar Alma Sürecinde Yönetim Kurulunun Yapısı ve Çalışanların Katılımı, Yetkin Yayınları, Ankara 2008.
- Hadding**, Walther, *“Korporationsrechtliche oder rechtsgeschäftliche Grundlagen des Vereinsrechts?”*, Festschrift für Robert Fischer, Herausgegeben von Marcus Lutter, Walter Stimpel, Herbert Wiedemann, Walter de Gruyter-Berlin-New York, 1979; (**Hadding**, FS Robert Fischer, s.)
- Hadding**, Walther, **Soergel** Hans Theodor, Bürgerliches Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Kohlkammer-Kommentar, Band I, §§ 1-240, zwölfte neubearbeitete Auflage, Stand: Sommer 1987, BGB § 25; (**Hadding**, BGB § 25, Rn., s.)
- Havutçu**, Ayşe, Açık İçerik Denetimi Yoluyla Tüketicinin Genel İşlem Şartlarına Karşı Korunması, Güncel Yayınevi, İzmir 2003; (**Havutçu**, Genel İşlem Şartları, s.)
- Helvacı** Mehmet / **Çamurcu** Emin / **Türkyılmaz** İsmail, *“Özellikle Anonim Şirket Açısından Şirket Menfaati Kavramı”*, Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2017; (**Helvacı/Çamurcu/Türkyılmaz**, s.)
- Helvacı** Mehmet / **Cankat** Rifat, *“Karşılaştırmalı Hukukta Şirket Menfaati Kavramı”*, Prof. Dr. Sabih Arkan’a Armağan, onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2019; (**Helvacı/ Cankat**, Şirket Menfaati, s.)
- Helmke**, Britta, *“Satzungsdurchbrechungen bei der GmbH”*, Dissertation, Hamburg 2001; (**Helmke**, s.)
- Henssler** Martin / **Strohn** Lutz, Gesellschaftsrecht, Verlag C.H. München 2016, 3. Auflage; (**Henssler/Strohn**, AktG §23, Rn.).
- Hey**, Felix, Freie Gestaltung in Gesellschaftsverträgen und ihre Schranken, Münchener Universitätsschriften, Reihe der Juristischen Fakultät, Band 190, Verlag C.H. Beck, 2004; (**Hey**, Freie Gestaltung, s.)
- Hirte**, Heribert, *“Die aktienrechtliche Satzungsstrenge: kapitalmarkt und sonstige Legitimationen versus Gestaltungsfreiheit”*, Gestaltungsfreiheit im Gesellschaftsrecht (Deutschland, Europa und USA 11. ZGR-Symposium ‘25 Jahre ZGR’), ZGR-Sonderheft 13, Walter de Gruyter Berlin-New York 1998; (**Hirte**, Aktienrechtliche Satzungsstrenge, s.)

- Hirte**, Heribert, Kapitalgesellschaftsrecht, RWS Verlag Kommunikationsforum GmbH, 7. Neu bearbeitete Auflage, Köln 2012; (**Hirte**, Kapitalgesellschaftsrecht, s.)
- Hopt** Klaus J. / **Wiedemann** Herbert, Großkommentar Aktiengesetz, 4. Neubearbeitete Auflage, Erster Band, Einleitung §§1-53, De Gruyter Recht, Berlin 2004; (**GroßKActG/Röhricht** AktG § 23, Rn.).
- Hölters** Wolfgang, Aktiengesetz (Kommentar), Verlag C.H. Beck/Verlag Franz Vahlen, München 2014, Auflage 2; (**Hölters**, AktG §23, Rn.).
- Huber**, Ulrich, *“Savignys Lehre von der Auslegung der Gesetze in heutiger Sicht”*, Juristen Zeitung, 58. Jahr., Nr.1 (10 Januar 2003); (**Huber**, s.)
- Hüffer** Uwe / **Koch** Jens, Aktiengesetz, Verlag C.H. Beck München 2016, 12. Auflage; (**Hüffer**, AktG §, Rn.) .
- Hüppi**, David, Die Methode zur Auslegung von Statuten Zugleich ein Beitrag zur Untersuchung von Aufbau und Verhältnis Juristischer Auslegungsmethoden, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zurich, 1971; (**Hüppi**, Auslegung, s.) .
- İkizler**, Metin, Tüzel Kişilerin İlkeli Kişiliği-Bu Uğurda Ana Statünün Anlamı ve İşlevi-, Yetkin Yayınları, Ankara 2012; (**İkizler**, s.)
- İlbasmış Hızlısoy**, Özlem, Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi, Adalet Yayınevi, Ankara 2016; (**İlbasmış Hızlısoy**, s.)
- İmregün**, Oğuz, Anonim Ortaklıklar, Gün Matbaası, Gözden Geçirilmiş 3. Bası, İstanbul 1974; (**İmregün**, Anonim Ortaklık, s.)
- Jabornegg**, Peter (Artmann/Rüffler/Torggler (Hrsg.), *“Auslegung der Satzung von Kapital gesellschaften (AG und GmbH)”*, Die Verbandsverfassung zwischen Satzung, Syndikatsvertrag und zwingendem Gesellschaftsrecht, 2013; (**Jabornegg**, s.)
- John**, Georg, *“Zur Auslegung von Satzung, Gesellschaftsvertrag und Wechsel: Inkonsistenzen und Inkohärenzen-Ein Vergleich”*, Zeitschrift für österreichisches und europäisches Wirtschaftsrecht, Heft 7, Juli 2017, 31. Jahrgang; (**John**, s.)
- Jung**, Peter, Zürcher Kommentar, Allgemeine Bestimmungen, Art.620-659 b OR, Die Aktiengesellschaft, 2. Völlig neu bearbeitete Auflage, 2016, Art 625/ IV.-V., N.144; (**Jung**, ZürcherOR, N.144, s.)
- Kalkan Oğuztürk**, Burcu Güven Sorumluluğu, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2008; (**Kalkan Oğuztürk**, Güven Sorumluluğu, s.)

- Kaplan**, İbrahim, Hâkimin Sözleşmeye Müdahalesi (Sözleşmenin Yorumu, Sözleşmenin Tamamlanması, Sözleşmenin Değişen Hal ve Şartlara Uyarlanması), Yetkin Yayıncılık, 3. Baskı, Ankara 2013; (**Kaplan**, Sözleşme, s.)
- Karasu**, Rauf, Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Yetkin Yayınları, Güncelleştirilmiş 2. Bası, Ankara 2015; (**Karasu**, Emredici Hükümler, s.)
- Karasu**, Rauf, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2009; (**Karasu**, Tasarı, s.)
- Karayalçın**, Yaşar, Ticaret Hukuku I. Giriş-Ticari İşletme, Güzel İstanbul Matbaası, Üçüncü Baskı, Ankara 1968.
- Kayar**, İsmail, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku, Seçkin Yayınevi, Gözden Geçirilmiş 3. Baskı, Kayseri 2015; (**Kayar**, Ticari İşletme, s.)
- Kaşak**, Esra, "Alman Hukukunda Genel Kurul Kararına Dayanan Davranışlarından Dolayı Yönetici Kurul Üyelerinin Sorumsuzluğunun Şartları ve Kapsamı", Batider 2020, C. XXXVI, Sa. 1.
- Kaşak**, Esra, Anonim Şirketlerde Genel Kurul İle Yönetim Kurulu Arasındaki Yetki Dağılımına İlişkin Temel Esaslar, onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2019; (**Kaşak**, Yetki, N., s.)
- Kaşak**, Fahri Erdem, Sözleşme Özgürlüğünün Sınırı Olarak Kanunun Emredici Hükümlerine Aykırılık, onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- Kaşak**, Fahri Erdem, "Genel İşlem Koşullarının Yorumlanması (TBK m. 23)", Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XXIII, Y. 2019, Sa. 3; (**Kaşak**, Yorum, s.)
- Kendigelen**, Abuzer, Türk Ticaret Kanunu (Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler), XII Levha Yayıncılık, Değişiklikler İşlenmiş ve Güncellenmiş 2. Bası, İstanbul 2012; (**Kendigelen**, İlk Tespitler, s.)
- Kendigelen**, Abuzer, Hukuki Mütalâalar (Mahkeme Kararları İle Birlikte), 14. Hukuki Mütalâa, Cilt X: 2008-2009, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2012; (**Kendigelen**, Cilt X, Hukuki Mütalâa, s.)
- Kendigelen**, Abuzer, Anonim Ortaklık Payı Üzerinde İntifa Hakkı, Beta Yayıncılık, İstanbul 1994; (**Kendigelen**, İntifa, s.)
- Kendigelen**, Abuzer, Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, Beta Yayıncılık, İstanbul 1999; (**Kendigelen**, Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, s.)

- Kervankıran**, Emrullah, “*Ön Şirket ve Hukuki Niteliği*”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, “6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu’nu Beklerken”, 10-11-12 Mayıs 2012, Cilt: 18, Sayı:2, İstanbul 2013; (**Kervankıran**, *Ön Şirket*, s.)
- Keskin**, Harun, “*Emredici Hükümler İlkesinin Borsaya Kote Edilmemiş Anonim Şirketlerde Daha Esnek Yorumlanmasına İlişkin Avusturya Yüksek Mahkemesi (OGH) Kararı- Önalım, Alım ve Önerilmeye Muhatap Olma Gibi Hakların Esas Sözleşmeye Konulması Üzerine Kısa Bir Değerlendirme -*”, Batider Cilt XXXI, SAYI 4, Ankara 2015.
- Kırca İsmail / Şehirali Çelik** Feyzan Hayal / **Manavgat Çağlar**, Anonim Şirketler Hukuku, Cilt 1, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Sözkese Matbaacılık, Ankara 2013; (Kırca/Şehirali Çelik/ Manavgat, s.)
- Kırca İsmail / Şehirali Çelik** Feyzan Hayal / **Manavgat Çağlar**, Anonim Şirketler Hukuku (Prof. Dr. İsmail Kırca) Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Cilt 2/2, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Sözkese Matbaacılık, Ankara 2016/VI; (**Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, Cilt 2/2, s.)
- Kırca**, İsmail, “*Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisine Getirilen ve Tescilli Caiz Olmayan Sınırlandırmaların Üçüncü Kişilere Etkisi*”, Batider, Cilt XVII, Sayı 3, Ankara 1994.
- Kırca**, İsmail, “*Tüzel Kişiliğin Kazanılmasından Önce Anonim Şirket Adına Yapılan İşlemler (TTK m.301/II)*”, Batider, Sayı 4, Ankara 1998; (**Kırca**, TTK m.301/II, s.)
- Kırca**, İsmail, “*Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeliği Seçimine İlişkin Kararın Hükümsüzlüğü*”, Bilgi Toplumunda Hukuk Ünal Tekinalp’e Armağan, Cilt I ticaret hukuku, Beta Yayıncılık, İstanbul 2003.
- Kocayusufpaşaoğlu** Necip / **Hatemi Hüseyin / Serozan Rona / Arpacı Abdülkadir**, Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Birinci Cilt, Borçlar Hukukuna Giriş, Hukuki İşlem, Sözleşme, Filiz Kitabevi, Yenilenmiş Genişletilmiş Tamamlanmış 4 üncü Bası dan 5 inci Tıpkı Bası, İstanbul 2010; (
- Kocayusufpaşaoğlu**, Necip, Güven Nazariyesi Karşısında Borç Sözleşmelerinde Hata Kavramı, Garanti Matbaası, İstanbul 1968; (**Kocayusufpaşaoğlu**, Hata, s.)
- Koller**, Arnold, Grundfragen Einer Typuslehre Im Gesellschaftsrecht, Universitätsverlag Freiburg Schweiz, 1967; (**Koller**, Typuslehre, s.)

- Korkut**, Ömer, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Karahan Kitabevi, Adana 2012; (**Korkut**, Butlan, s.)
- Kortunay**, Ayhan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Üyelerinin Bilgi Edinme Hakkı, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2015.
- Koschaker**, Paul / **Ayiter** Kudret, Modern Özel Hukuka Giriş Olarak Roma Özel Hukukunun Ana Hatları, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No. 414, Sevinç Matbaası, Ankara 1977; (**Koschaker/Ayiter**, s.)
- Kölner Kommentar zum Aktiengesetz/ Arnd Arnold**, Band 1 §§1-75 AktG,, Carl Heymanns Verlag, Köln 2011, Dritte Auflage, AktG §23; (**KKAktG/Arnold**, AktG §, Rn.).
- Köprülü**, Bülent, Medeni Hukuk (Genel prensipler-Kişinin Hukuku/ 1-2. Kitaplar), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Genişletilmiş ve Yenilenmiş 2. Bası, İstanbul 1984; (**Köprülü**, s.)
- Kuntz**, Thilo, Gestaltung von Kapitalgesellschaften zwischen Freiheit und Zwang, Jus Privatum 200, Mohr Siebeck, Tübingen 2016; (**Kuntz**, Gestaltung, s.)
- Kuntze**, Johannes, Emil "Der Gesamttakt", Ein Neuer Rechtsbegriff, Festgabe der Leipziger Juristen Fakultät für Dr. Jur. Otto Müller zum 14. Mai 1892; (Kuntze, s.)
- Lehmann**, Karl, Das Recht der Aktiengesellschaften, Band 2, Berlin 1904; (**Lehmann**, II, §47, s.)
- Leuschner**, Lars, "Satzungsdurchbrechende Beschlüsse bei AG und GmbH", ZHR, 180 (2016), S. 422-457.
- Ludwig Kai / Brägger Rafael**, "Auslegung von Vereinssatzungen am Beispiel von Art. 5 Abs. 1 der UEFA-Statuten"; (**Ludwig/Brägger**, s.)
- Meier-Hayoz** Arthur/ **Schlupe** Walter R. / **Ott** Walter, "Zur Typologie im schweizerischen Gesellschaftsrecht", Zeitschrift für Revue Rivista di Schweizerisches de droit diritto Recht suisse svizzero, I. Halbband, Neue Folge, Band 90, Basel, 1971; (**Meier-Hayoz/Schlupe/Ott**, s.)
- Meier-Hayoz**, Arthur, "Zur Gesetzes- und Vertragsauslegung", Schweizerische Juristen-Zeitung (Revue Suisse de Jurisprudence), Herausgegeben K. Oftinger, P.L. Usteri und H.F. Pfeneninger, 52. Jahrgang, 1956; (**Meier-Hayoz**, Auslegung, s.)
- Meier-Hayoz**, Arthur, Das Vertrauensprinzip beim Vertragsabschluss –Ein Beitrag zur Lehre von der Auslegung und den Mängeln des Vertragsabschlusses beim Schuldvertrag, Neue Folge, Heft 151, Verlag H.R. Sauerländer & Co. Aarau-1948; (**Meier-Hayoz**, Vertrauensprinzip, s.)

- Mengiardi**, Peider, Struktur Probleme des Gesellschaftsrechts (Zur Bedeutung Der Typuslehre Für Das Recht Der Personengesellschaften und Juristischen Personen), Basel 1968, (**Mengiardi**, Typologie, s.)
- Mertens, Hans -Jochim**, "Satzungs- und Organisationsautonomie im Aktien- und Konzernrecht", ZGR 1994; (**Mertens**, ZGR 3/1994, s.)
- Messer**, Rémy, "Der Wirkungszeitpunkt von Verwaltungsratsbeschlüssen", Aktuelle Juristische Praxis, Dike Verlag AG, 2015; (**Messer**, Wirkungszeitpunkt, s.)
- Metin**, Sevtap, Hukuk Normunun Yorumu, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2002; (**Metin**, Yorum, s.)
- Meyer-Cording**, Ulrich, Die Vereinsstrafe, J.C.B Mohr (Paul Siebeck) Tübingen, Bonn, 1957; (**Meyer-Cording**, Vereinsstrafe, s.)
- Moroğlu**, Erdoğan / **Kendigelen** Abuzer, İçtihatlı-Notlu Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat, Güncelleştirilmiş 10. Bası, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2014.
- Moroğlu**, Erdoğan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (Başlangıç Hükümler, Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri, Kıymetli Evrak ve Son Hükümler, Değerlendirme ve Öneriler), onikilevha Yayıncılık, 8.Baskı, İstanbul 2016; (**Moroğlu**, Değerlendirme, s.)
- Moroğlu**, Erdoğan, "Anonim Ortaklık Sözleşmesi ve Hukuki Niteliği", Makaleler, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2010; (**Moroğlu**, Anasözleşme, s.)
- Moroğlu**, Erdoğan, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XII (5-6 Nisan 1996), BTHAE, Tartışmalar; (**Moroğlu**, Tartışmalar, s.)
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı, Güncelleştirilmiş 4. Baskı, onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2018; (**Moroğlu**, Sermaye Artırımı, s.)
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Güncellenmiş ve Genişletilmiş Sekizinci Bası, onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2017; (**Moroğlu**, Hükümsüzlük, s.)
- Moroğlu**, Erdoğan, "Sermaye Piyasası Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu", Makeleler, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2010.
- Möhring** Philip / **Schwartz** Gustav / **Rowedder** Hein / **Haberlandt** Helmut, Die Aktiengesellschaft und ihre Satzung, Verlag Franz Vahlen GmbH Berlin und Frankfurt a.M. 2. Auflage, 1966; (**Haberlandt**, s.)
- Müller**, Robert, Gesellschaftsvertrag und Synallagma, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zurich 1971; (**Müller**, Gesellschaftsvertrag, s.)

- Noack**, Ulrich, Gesellschaftervereinbarungen bei Kapitalgesellschaften, Tübinger Rechtswissenschaftliche Abhandlungen, Band 78, 1994; (**Noack**, Gesellschaftervereinbarungen, s.)
- Nobel**, Peter, Berner Kommentar, Das Aktienrecht: Systematische Darstellung Das Obligationenrecht, Stämpfli Verlag AG, 2017.
- Nitschke**, Manfred, Die körperschaftlich strukturierte Personengesellschaft, Verlag Ernst und Werner Gieseking- Bielefeld, Berlin 1970; (**Nitschke**, s.)
- Oğuzman Kemal / Seliçi Özer ve Oktay-Özdemir** Saibe, Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), Filiz Kitabevi, İstanbul 2011; (**Oğuzman/Seliçi ve Oktay-Özdemir**, s.)
- Oğuzman Kemal / Öz Turgut**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 6098 Sayılı Yeni Türk Borçlar Kanunu'na Göre Güncellenip, Genişletilmiş 10. Bası, Cilt-1, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012; (**Oğuzman/Öz**, s.)
- Oğuzman Kemal / Barlas Nami**, Medeni Hukuk- Giriş, Kaynaklar ve Temel Kavramlar, Vedat Kitapçılık, 21. Bası, İstanbul 2015, (**Oğuzman/Barlas**, s.)
- Okutan Nilsson**, Gül, Anonim Ortaklıklarda Paysahipleri Sözleşmeleri, Çağa Hukuk Vakfı Yayınları, İstanbul 2003; (**Okutan Nilsson**, Paysahipleri Sözleşmeleri, s.) .
- Ostheim**, Rolf, “Zur Auslegung des Gesellschaftsvertrages bei der Gesellschaft mit beschränkter Haftung”, Festschrift Heinrich Demelius zum 80. Geburtstag, Erlebtes Recht im Geschichte und Gegenwart, Wien 1973; (**Ostheim**, Auslegung, s.)
- Ott**, Walter, Die Problematik einer Typologie im Gesellschaftsrecht (Dargestellt am bespiel des schweizerischen Aktienrechts), Verlag Stämpfli & Die AG, Bern 1972; (**Ott**, Typologie, s.)
- Ott**, Edward E., Die Interpretation von Verträgen und Statuten, (unter besonderer Berücksichtigung der in der Gerichtspraxis effektiv verwendeten Entscheidungsgründe), Helbing & Lichtenhahn, Basel-Genf-München, 2000; (**Ott**, Auslegung, s.)
- Özdamar**, Mehmet, “6552 sayılı Kanun ile TTK’da Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Anonim Şirketin Temsili”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVIII, Y. 2014, Sa. 3-4; (**Özdamar**, TTK m.371/7, s.)
- Özdamar**, Mehmet, “Anonim Ortaklığın Sahip Olduğu Malvarlığının Yönetim Kurulu Tarafından Topluca Devredilmesi”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 14, Sayı 2, 2016.
- Özsunay**, Ergun, Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1982; (**Özsunay**, s.)

- Öztañ**, Bilge, Tüzel Kişiler (Ders Notları), Turhan Kitabevi, Ankara 1994; (**Öztañ**, Ders Notları, s.)
- Öztañ**, Bilge “Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiil-lerinden Doğan Sorumluluk”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1970.
- Palandt**, Klaus, Die Auslegung Von Satzungen, laugural-Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde des Fachbereichs Rechtswissenschaft der Bayerischen Julius-Maximilians-Universität Würzburg, 1974; (**Palandt**, s.)
- Paslı**, Ali, “Yeni Türk Ticaret Kanunu Anonim Ortaklık Hükümlerinin Tanıtılması (II) YTK KİTAP 2-KISIM 4-BÖLÜM 1 “Kuruluşa ilişkin Sisteme Yönelik Temel Değişiklikler ve Kuruluş İşlemleri”, Batider, C.XXVIII, Sayı 2, Ankara 2012; (**Paslı**, Kuruluş II, s.)
- Paslı**, Ali, Anonim Ortaklık Kurumsal Yönetimi (Corporate Governance), Çağ Hukuk Vakfı Yayınları, İstanbul 2005; (**Paslı**, Kurumsal Yönetim, s.)
- Patry**, Robert, “Güven Teorisi ve Ticaret Hukuku ve Kamu Hukukundaki İçtihat-larda Yeni Gelişmeler” (Çeviren: Haluk **Burcuoğlu**), İstanbul üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmalı Dergisi, No. 18, İstanbul, 1990; (**Burcuoğlu**, Güven Teorisi, s.)
- Peres**, Holger, “Auslegung von Gesellschaftsverträgen und Satzungen –ein Sonderrecht?”, Festschrift für Sebastian Spiegelberger zum 70. Geburtstag, Vertragsgestaltung in Zivil- und Steurrecht, Herausgegeben von Thomas Wachter, Zerb Verlag, 2009; (**Peres**, Auslegung, s.)
- Pleßke**, Claudia, Die Satzungsstrenge im Aktienrecht (Mehr Gestaltungsfreiheit für die kapitalmarktferne Aktiengesellschaft), Peter Lang, Heidelberg 2006; (**Pleßke**, Satzungsstrenge, s.) .
- Pulaşlı**, Hasan “Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Tek Ortaklı Sermaye Şirketleri ve Buna İlişkin Bazı Özel Durumlar”, Regesta Ticaret Hukuku Dergisi, Sayı 1, Kasım 2011.
- Pulaşlı**, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi (6522 Sayılı Kanun İle Türk Ticaret Kanununa Eklenen Fıkralarla Güncelleştirilmiş ve Gözden Geçirilmiş Tıpkı 2. Baskı, Cilt I, Adalet Yayınevi, Ankara 2015; (**Pulaşlı**, Şerh, Cilt I, s.)
- Pulaşlı**, Hasan, “Anonim Şirketlerde Yönetimde İmtiyaz ve Buna İlişkin Esas Sözleşme Düzenlemelerinin Anlam ve Etkisi”, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu’na Armağan, Beta Yayıncılık, İstanbul 2001; (**Pulaşlı**, İmtiyaz, s.)
- Poroy**, Reha / **Tekinalp Ünal** / **Çamoğlu Ersin**, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010; (**Poroy**/Tekinalp/ Çamoğlu, N., s.)

- Poroy Reha / Tekinalp Ünal / Çamoğlu Ersin**, Ortaklıklar Hukuku I, Yeniden Yazılmış 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014; (Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, Ortaklıklar Hukuku I, N., s.)
- Poroy Reha / Tekinalp Ünal / Çamoğlu Ersin**, Ortaklıklar Hukuku II, Yeniden Yazılmış 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017; (Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, Ortaklıklar Hukuku II, N., s.)
- Priester**, Hans Joachim, *“Nichtkorporative Satzungsbestimmungen bei Kapitalgesellschaften –Begriff, Abgrenzung, Behandlung–*”, DB, Nr. 14 vom 6.4.1979; (**Priester**, Nichtkorporative, DB, s.)
- Rogier**, Joachim J., Die Auslegung von Gesellschaftsverträgen und Satzungen privatrechtlicher Personenverbände, Inaugural Dissertation, Köln 1981; (**Rogier**, Auslegung, s.)
- Röhricht Volker / Schall Alexander**, Grosskommentar Der Praxis (Heribert Hirter, Peter O. Mülbert, Markus Roth (Hrsg.), Zweiter Band, Teilband I, De Gruyter, 2015, (AktG § 23-40); (**Röhricht/Schall, Grosskommentar(AktG§23-40)**, Rn.)
- Rudolphi**, Ekkehard, Inhalt und Auslegung der Satzung der GmbH, Bonn 2004; (**Rudolphi**, Auslegung, s.)
- Schamberger**, Reinhard, Die Auslegung von Gesellschaftsverträgen, Juristische Schriftenreihe-Band 271, Verlag Österreich, 2018; (**Schamberger**, s.)
- Schlagowski**, Julien, Seminar (Unternehmens-Insolvenzrecht) Prof Dr. Heribert Hirte, Sommersemester 2011, *“Auslegung von Gesellschaftsverträgen”*; (**Schlagowski**, Seminar, s.)
- Schmidt Karsten / Lutter Marcus**, Aktiengesetz, Kommentar, I. Band §§1-149, Verlag Dr. Otto Schmidt Köln, 2008; (**Schmidt/Lutter**, §1,s.)
- Schockenhoff**, Martin, *“Die Auslegung von GmbH- und AG- Satzungen”*, ZGR 2013; (**Schockenhoff**, Auslegung, s.)
- Serozan**, Rona, Hukukta Yöntem, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2015; (**Serozan**, Hukukta Yöntem, s.)
- Serozan**, Rona, Medeni Hukuk (Genel Bölüm/Kişiler Hukuku), Vedat Kitapçılık, 7. Bası, İstanbul 2017; (**Serozan**, Medeni Hukuk, s.)
- Serozan**, Rona, *“Nisbi Hakların Güçlendirilmesi”*, İÜHFİM, Cilt XL, İstanbul 1974; Nisbi Hak)
- Siegwart**, A., Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, V. Band, Das Obligationenrecht, 5. Teil : Die Aktiengesellschaft, Schulthess, Zurich 1945; (**Siegwart**, Art 626, N., s.)

- Şehirali Çelik**, Feyzan Hayal, Anonim Şirketlerde Çıkar Çatışmaları Ekseninde Şirket Ele Geçirmelerine Karşı Önlemler, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Yayın Numarası: 444, Sözkese Matbaacılık, Ankara 2008; (**Şehirali Çelik**, Şirket Ele Geçirmeleri, s.)
- Şehirali Çelik**, Feyzan Hayal, "Hukukun Ekonomik Gerçekliğe Yanıtı: Tek Kişilik Şirketler", Batider, Cilt XXIV, Sayı 1, Ankara 2007; (**Şehirali Çelik**, Tek Kişilik Şirketler, s.)
- Şener**, Oruç Hami Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Seçkin Yayınevi, Gözden Geçirilmiş 4. Bası, Ankara 2019.
- Spindler** Gerald / **Stilz** Eberhard, Kommentar zum Aktiengesetz, Verlag C.H. Beck München 2015, 3. Auflage; (**Spindler/Stilz** AktG §, Rn.) .
- Spindler**, Gerald, 22. Kapitel: "Die Entwicklung der Satzungs-freiheit und Satzungsstrenge im deutschen Recht", Aktienrecht im Wandel, Band II, Grundsatzfragen des Aktienrechts, Herausgegeben von Walter Bayer und Mathias Habersack, Mohr Siebeck, 2007; (**Spindler**, Satzungsstrenge, Rn, s.).
- Teichmann**, Arndt "Gestaltungsfreiheit in Gesellschaftsverträgen", Verlag C.H. Beck, Köln, Band 27, 1970.
- Tekinalp**, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku (Tek Kişi Ortaklığı, Anonim ve Limited Ortaklıklar, Ortaklıklar Topluluğu, Birleşme, Bölünme ve Tür Değiş-tirme), Vedat Kitapçılık, Değişiklikler ve İkincil Düzenlemelerle Güncelleştirilmiş 4. Bası, İstanbul 2015; (**Tekinalp**, Sermaye Ortaklıkları, N., s.)
- Tekinalp** Ünal /Ersin **Çamoğlu**, Açıklamalı, Notlu ve Karşılaştırmalı Türk Ticaret Kanunu ve Ticari Mevzuat ve İkincil Düzenlemeler, Vedat Kitapçılık, Güncelleştirilmiş 15. Bası, İstanbul 2014.
- Tekinalp**, Ünal, Anonim Ortaklıkta Yeni Bağlam Sisteminin Esasları (Pay Defteri Hukuku ile), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012.
- Tekinalp**, Ünal, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011; (**Tekinalp**, Tek Kişi Ortaklığı, s.)
- Tekinalp**, Ünal, "Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Kurumsal Yönetim Felsefesine Yaklaşımı", Uğur Alacakaptan'a Armağan, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 208, İstanbul 2008; (**Tekinalp**, Kurumsal Yönetim, s.)
- Tekinalp**, Ünal, Banka Hukuku'nun Esasları (Türk Banka Sistemi/Krediler Dahil Banka Sözleşmeleri/Akreditif ve Diğer Ödeme İşlemleri), Vedat Kitapçılık, Yeniden Yazılmış 2. Bası, İstanbul 2009.

- Tekinalp**, Ünal “*Tarihi Gelişim İçinde Tek Ortaklı Şirketler Sorunsalı ve Türk Hukukunun Bu Konudaki Açılımı*”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan, Birinci Cilt, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2007; (**Tekinalp**, Tek Ortaklı Şirketler Sorunsalı, s.)
- Tekinalp**, Ünal “*İmtiyazlı Paylar*”, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XIII (Bildiriler-Tartışmalar),BTHAE, 1996; (**Tekinalp**, İmtiyaz, s.).
- Tekinalp**, Ünal “*Anonim Ortaklık Payının Alım, Önalım, Geriye Alım ve Benzer Haklara Konu Olması Sorunu*”, İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuku Enstitüsü, Medeni Kanun 50.Yıl Sempozyumu, I.Tebliğler, Fakülterler Matbaası, İstanbul 1978.
- Tekinalp**,Ünal “*Erişim Hakkı*”, Batider, Cilt XXIII, Sayı 4, Ankara 2006; (**Tekinalp**, Erişim Hakkı, s.)
- Tekinalp**, Ünal “*İki Güncel Sorunun Üzerine Teorik Yaklaşım Denemesi AO Tipi İçinde Sınıf Değişirme- Kayıtlı Sermaye Sisteminde Çıkarılan Sermayenin Tescilinin Hukuki Niteliği*”, Batider 1993, C. XVII, S.2.
- Tekinay Sulhi / Akman Sermet / Burcuoğlu Haluk / Altop Atilla**, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Yeniden Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Yedinci Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 1993; (**Tekinay/Akman/Burcuoğlu/Altop**, Borçlar Genel, s.)
- Teoman**, Ömer, Yaşayan Ticaret Hukuku, Hukuki Mütalaalar, Cilt I: 1982-1991, 2. Yeniden ve Aynen Dizilmiş Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011; (**Teoman**, Hukuki Mütalaalar, s.)
- Teoman**, Ömer, Yaşayan Ticaret hukuku (Hukuş Mütalaalar), Cilt II: 1992-1999, 2. Yeniden ve Aynen Dizilmiş Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2001, (**Teoman**, Hukuki Mütalaalar II, s.)
- Teoman**, Ömer, “*Sermaye Ortaklıklarının İnternet Sitesi Açma ve Burada Yasada Öngörülen İçerikleri Yayımlama Yükümlülüğüne Aykırı Davranmanın Yaptırımı Nedir?*”, Batider, Cilt XXVII, Sayı 2, Ankara 2011.
- Teoman**, Ömer, “*Sermaye Piyasası Kurulunun Tebliğine Göre Katılma İntifa Senetleri*”, Makale 43, Tüm Makalelerim (1971-2001, Cilt I-II, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2012.
- Tercier Pierre / Pichonnaz Pascal / Develioğlu Murat**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, oniki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016; (**Tercier/Pichonnaz/Develioğlu**, s.)
- Torggler**, Ulrich, “*Zur Auslegung von Gesellschaftsverträgen*”, Festschrift für Josef Aicher, Verlag Österreich 2012.

- Tunçomağ**, Kenan, Türk Borçlar Hukuku, Cilt I, Genel Hükümler, Üzerinde Çalışılmış ve Geliştirilmiş 6. Bası, Sermet Matbaası, İstanbul 1976; (**Tunçomağ**, Cilt I, s.)
- Ulusoy**, Erol, "Ticaret Siciline Tescilin Olumsuz Etkisine Veda, Elektronik Ticaret Sicili-Ticaret Sicili Bilgi Bankası-İnternet Sayfası", Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, Cilt 1, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2007; (**Ulusoy**, Tescilin Olumsuz Etkisi, s.)
- Ulusoy**, Erol, Ticari Örf Ve Adet Hukuku (Türkiye'de Geçerli Olan Ticari Örf, Adet Ve Teamüller-Fire Ve Zaiyat Kararları, Türkmen Kitabevi, İstanbul 2001; (**Ulusoy**, Örf ve Adet, s.)
- Uzel**, Necdet, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa Göre Anonim Ortaklıkta Esas Sözleşmesel Bağlam, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2013; (**Uzel**, Bağlam, s.)
- Uzun**, Ertuğrul "Yorum Yöntemlerini Bilmek Yorum Yapabilmek İçin Yeterli midir? Hukuk Doktrini, Klasik Yorum Yöntemleri ve Hukuki Argümantasyon Teorisi", Hukuk Felsefesi ve Sosyoloji Arkivi, Prof. Dr. Adnan Güriz Anısına 'Hukuka Felsefi ve Sosyolojik Bakışlar- V' Sempozyum, İstanbul Barosu-HFSA Bildiriler / 1 (13-17 Eylül 2010, İstanbul), 25. Kitap, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2012.
- Uzunallı**, Sevilay, "Genel İşlem Şartlarının Haksız Rekabet Hükümleriyle Denetlenmesi", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. LXXI, Sayı 2, İstanbul 2013.
- Uzunallı**, Sevilay, Anonim Şirkette İşletme Konusu, Adalet Yayınevi, Ankara 2013; (**Uzunallı**, İşletme Konusu, s.)
- Üçışık** Güzin / **Çelik** Aydın, Anonim Ortaklıklar Hukuku, Cilt I, Adalet Yayınevi, Ankara 2013; (**Üçışık/Çelik**, s.)
- Ülgen**, Hüseyin, Türk Ticaret Hukukunda Hukuki Görünüş Nazariyesi (Ticari İşletme Bakımından Uygulama), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2005; (**Ülgen**, Hukuki Görünüş Nazariyesi, s.)
- von der Crone**, Hans Caspar, Aktienrecht, Stämpflis juristische Lehrbücher, Zurich, 2014; (**Von der Crone**, §2, Rn., s.)
- Von Gierke**, Otto, Deutsches Privatrecht Band 1: Allgemeiner Teil u. Personrecht, Leipzig (u.a.) 1895; (**Von Gierke**, Deutsches Privatrecht I, s.)
- Von Steiger** F. (Çeviren Tahir Çağa), İsviçrede Anonim Şirketler Hukuku, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1968.
- Wank**, Rolf Die Auslegung von Gesetzen, Verlag Franz Vahlen, 6.Auflage, München 2015; (**Wank**, Gesetz, s.)
- Wiedemann**, Herbert, "Die Auslegung von Satzungen und Gesellschaftsverträgen", DnotZ, 1977; (**Wiedemann**, DnotZ, s.)

- Wiedemann**, Herbert, Gesellschaftsrecht, Ein Lehrbuch Des Unternehmens- Und Verbandsrechts, Band I : Grundlagen, C.h. Beck'she Verlags Buchhandlung, München 1980; (**Wiedemann**, Band I, s.)
- Wieser**, Eberhard, "Empirische und normative Auslegung", Juristen Zeitung, 40. Jahrg., Nr.9 (3 Mai 1985), (**Wieser**, s.)
- Winkler**, Martin "Materielle und formelle Bestandteile in Gesellschaftsverträgen und Satzungen und ihre verschiedenen Auswirkungen", Deutsche Notar-Zeitschrift, Heft 7, Juli 1969; (**Winkler**, DnotZ, s.)
- Würdinger**, Hans, Aktienrecht und das Recht der verbundenen Unternehmen (Eine systematische Darstellung), 4., völlig neuarbeitete und erweiterte Auflage, C.F. Juristischer Verlag Heidelberg- Karlsruhe 1981.
- Yıldırım**, Ahmet Cemil, Karşılaştırmalı Hukuk ve Yeknesak Hukukta Sözleşmenin Yorumu, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2015; (**Yıldırım**, Yorum, s.)
- Yıldız**, Şükrü, Hukuki Mütalaalar-2, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2015; (**Yıldız**, Hukuki Mütalaalar-2, s.)
- Yılmaz**, Gülşah, Paysahipleri Sözleşmesinden Doğan Birlikte Satma Hakkı ve Birlikte Satışa Zorlama Hakkı (Tag Along & Drag Along Rights), onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2018; (**Yılmaz**, Tag Along & Drag Along Rights, s.)
- Yılmaz**, Asuman "Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Sicilinde Hukuki Görünüşe Güven (TTK m.37)", Batider, Cilt XXX, Sayı 3, Ankara 2014; (**Yılmaz**, TTK m.37, s.)
- Yılmaz**, Ejder, Hukuk Sözlüğü, Yetkin Yayınları, Yenilenmiş 10. Bası, Ankara 2011.
- Yongalık**, Aynur "İstisnalar Dar Yorumlanır' Kuralı ve Değerlendirilmesi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 60 (1), 2011; (**Yongalık**, İstisna, s.)
- Yüce** Aydın Alber / **Yılmaz** Merve Nur, "Anonim Şirket Sermayesi Hakkında Yanlış Beyanlarda Bulunmanın Ceza Hukuku Bakımından Sonuçları", Yargıtay Dergisi, Cilt 43, 2017, s. 899-944.
- Zeller**, Ernst, Auslegung von Gesetz und Vertrag, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich 1989; (**Zeller**, s.)
- Zevkliler**, Aydın/ **Acabey**, Beşir ve **Gökyayla** Emre, Medeni Hukuk, Seçkin Yayınevi, Ankara 2000; (**Zevkliler**, **Acabey** ve **Gökyayla**, s.)